Energimyndigheten

Datum
2026-10-07

Ärendenummer
2026-213202

Klimatavdelningen

Konfidentialitet
1

Er beteckning
KN2026/01343

Klimat- och näringslivsdepartementet

2026-10-07
2026-213202-0003

Yttrande angående Remiss av SOU 2026:32 Att säga ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner

Sammanfattning

Energimyndigheten delar i huvudsak utredningens bild av kommunernas situation och är positiv till utredningens ambition att stärka kommunernas förmåga att ta emot etablering av större industrier. Etableringar som i sin tur är en central del i samhällets energi- och klimatomställning. Däremot är bedömningen att de lagda förslagen i begränsad omfattning kommer utgöra avgörande incitament för kommuner att säga ja till nya industrietableringar.

- Energimyndigheten tillstyrker i huvudsak förslaget om att inrätta en statlig rådgivningsfunktion till stöd för kommunerna.
- Energimyndigheten tillstyrker förslaget om ekonomiskt stöd till kommunerna för att stärka deras förutsättningar att ta emot stora etableringar.
- De lagda förslagen löser inte den mer principiella frågan kring den inbyggda ekonomiska risken för kommunerna med att säga ja till stora etableringar.
- Energimyndighetens bedömning är att insatser kring teknisk infrastruktur och behovet av utveckling och planering för framtidens energisystem behöver vara mer integrerade i frågor kring stora etableringar, än vad som är fallet i utredningens förslag. Detta eftersom stora etableringar är beroende av en tillräcklig och tillförlitlig energiförsörjning.
- Energimyndigheten anser att utredningens kommunala perspektiv bör kompletteras med ett tydligare regionalt perspektiv, eftersom regionerna har en uttalad roll inom regional näringslivsutveckling och kompetensförsörjning.

Postadress: Box 310 • 631 04 Eskilstuna • Besöksadress Gredbyvägen 10
Telefon 016-544 20 00 • Telefax 016-544 20 99
registrator@energimyndigheten.se
www.energimyndigheten.se
Org.nr 202100-5000

2026-213202-0003 2026-10-07

Energimyndighetens ställningstagande

Utvecklingen av energisystemet är nära sammankopplad till elektrifiering, utveckling av näringslivet och kommunernas planering. Energimyndigheten har bedömt utredningens förslag utifrån det perspektivet och är dessutom avgränsat till användarsidan inom energisystemet, det vill säga energiintensiva industrietableringar.

Förslagen som incitament för kommunerna

De förslag utredningen lägger fram kring nationell rådgivningsfunktion och ekonomiskt stöd till kommunerna, kopplat till industrietableringar, är positiva. De lagda förslagen adresserar dock inte det mer principiella problemet kring riskdelning, där kommunerna, i relation till möjligt positivt utfall, är tvungna att ta oproportionerligt stora ekonomiska risker. Därmed bedömer Energimyndigheten att kopplingen blir svag mellan de lagda förslagen och incitament för kommunerna att säga ja till industrietableringar. Industrietableringar som i sig är mycket positiva för Sveriges konkurrenskraft och välfärd i stort och inte främst är till nytta för den enskilda kommunen.

Betydelsen av teknisk infrastruktur

Utredningen lyfter teknisk infrastruktur som en springande punkt för möjligheterna till stora etableringar. Förutom vissa aspekter kring transportinfrastruktur återspeglas detta perspektiv inte i utredningens förslag och energi ges ett förhållandevis begränsat utrymme i utredningen. Energimyndigheten vill därför framhålla energiförsörjningens centrala betydelse vid etableringar och expansioner. Eftersom stora delar av industrins energiomställning och elektrifiering är beroende av en tillförlitlig tillgång till energi bör energiplanering, effektfrågor och energiinfrastruktur integreras tydligare i de föreslagna insatserna. Utredningen pekar själv på att begränsningar i effekt- och nätkapacitet i vissa fall har tvingat kommuner och regioner att avstå från eller senarelägga företagsetableringar. Detta understryker att betydelsen av teknisk infrastruktur är särskilt angelägen. Inom utredningen får trafikinfrastruktur ett tydligt utrymme men är begränsat till själva vägarna och järnvägarna. I det avseendet syns inte det faktum att transportsektorn befinner sig i en fas av omställning. En omställning som kommer ställa krav på ny transportinfrastruktur då tunga transporter kommer vara beroende av nya energibärare.

Den nationella rådgivningsfunktionen

Energimyndigheten delar utredningens bild av att det finns ett behov av en nationell rådgivningsfunktion för kommunerna. En sådan rådgivningsfunktion bör ha inslag av ett operativt deltagande från relevanta myndigheter. Detta eftersom det vid en etablering av större industrier uppstår komplexa tillstånds- och planprocesser där myndigheter kan behöva ta en aktiv roll.

I och med att många etableringar har en direkt koppling till energiförsörjning, till exempel vätgas, batterier, bioenergi och energiintensiv industri, är det naturligt att energifrågor och energiförsörjning är en central del som omhändertas av

2026-213202-0003 2026-10-07

rådgivningsfunktionen. Energimyndigheten har som uppgift att vägleda och främja energiplanering hos kommuner och regioner i att utveckla energiplanering. En rådgivningsfunktion bör därför, genom dialog med Energimyndigheten, ta vara på de erfarenheter som dragits inom det arbetet och den metodutveckling som skett inom ramen för utvecklingen av energiplaneringen.

Statsbidrag till kommunerna för planeringsinsatser

Energimyndigheten tillstyrker utredningens förslag om att införa ett riktat statsbidrag till kommunerna för att stärka deras förutsättningar att ta emot etableringar. Energimyndigheten delar utredningens erfarenheter av kommunernas förutsättningar. Det är utmanande att dels arbeta proaktivt och strategiskt, dels hantera flera omfattande parallella plan- och tillståndsprocesser som kan följa av en större etablering.
I utredningens resonemang kring kommunernas förutsättningar att ta emot etableringar ges perspektivet kring framförhållning och kommunal proaktiv planering ett begränsat utrymme. Energimyndigheten anser här att stadsbidraget även bör kunna fungera som stöd till kommuner som vill utveckla en mer proaktiv planering för att utveckla sin förmåga till strategisk planering. I sak handlar det om att bygga förmåga till en samhällsplanering som uttrycker en tydlig vilja och har med de behov av markanspråk och infrastruktur som en eventuell kommande etablering innebär.

Utredningens fokus på kommunernas förutsättningar bör även kompletteras med det regionala perspektivet. Regionerna har en nyckelroll i att skapa förutsättningar för energiintensiva investeringar genom sitt ansvar för regional utveckling, näringslivsutveckling och kompetensförsörjning. Genom att stärka den rollen får regionerna en större möjlighet att ha ett systemvärdskap kring frågeställningar kopplade till näringslivsutveckling.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande generaldirektören Peter Engdahl.
Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit chefsjuristen Rikard Janson, avdelningschefen Sara Sundberg och enhetschefen Fredrik Svartengren
Föredragande har varit handläggaren Kristian Schoning.

Detta beslut är elektroniskt signerat i Energimyndighetens ärendehanteringssystem och saknar därför underskrift

2026-213202-0003 2026-10-07